

Opłata pocztowa ulszczona ryczałtem.

Zamek.

WIADOMOŚCI

ZWIĄZKU

POLSKICH ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH
I ZWIĄZKU POLSKICH CZASOPISM
TECHNICZNYCH I ZAWODOWYCH

ROK VI

WARSZAWA, 1 kwietnia 1930 R.

Nr. 13

STOWARZYSZENIA TECHNICZNE ZRZESZONE:

Stowarzyszenie Techników Polskich w Warszawie.
Polskie Towarzystwo Politechniczne we Lwowie.
Związek Polsk. Inżyn. Kolejow. Krakowskie Tow. Techniczne.
Stow. Elektrotechn. Polskich.
Polskie Stow. Inż. i Techn. województwa Śląskiego.
Stow. Polsk. Inżynierów Górniczych i Hutniczych.
Stow. Techników w Sosnowcu.
Stow. Techników Polskich w Wilnie.
Stowarzyszenie Inżynierów i Architektów w Poznaniu.
Stow. Techników w Poznaniu.
Stowarzyszenie Techników województwa Lubelskiego.
Związek Inżynierów Drogowych.
Stowarzyszenie Inżynierów i Techników ziemi Radomskiej.

Wolyńskie Stowarzyszenie Techników w Łucku.
Stowarzyszenie Polsk. Inż. Przem. Naftowego w Borysławiu.
Sekcja Techniczna Towarzystwa Wiedzy Wojskowej.
Stowarzyszenie Techników Polskich w Bydgoszczy.
Związek Techników Polskich w Częstochowie.
Stow. Techników Polskich w Torunlu.
Kujawskie Stowarzyszenie Techników we Włocławku.
Koło Techników w Ostrowcu.
Koło Techn. w Starachowicach.
Stow. Techników w Grudziądzu.
Stowarzyszenie Techników województwa Kieleckiego.
Stowarzyszenie Inżynierów Polaków w Ameryce.

TREŚĆ:

Ze Stowarzyszenia Techników w Warszawie	A—57
Ze Stowarzyszenia Techników w Poznaniu	A—58
Polskie Stow. Inż. i Techników woj. Śląskiego	A—60
Stow. Techników Polskich w Bydgoszczy	A—60

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, ULICA CZACKIEGO 5
Konto czekowe P. K. O. 5878.

OGŁOSZENIA: $\frac{1}{3}$ str. 140 zł., $\frac{1}{2}$ str. 85 zł., $\frac{1}{4}$ str. 55 zł., $\frac{1}{8}$ str. 30 zł., $\frac{1}{16}$ str. 18 zł.
Prenumerata za kwartał zł. 1. Cena Nr. 13 — 25 gr.

Członkowie Zrzeszonych Stowarzyszeń wpłacają ulgową prenumeratę przez swe Stowarzyszenia.

Za prenumeratę dodatku Kroniki Technicznej 4 zł. kwartalnie.

STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW POLSKICH w Warszawie

KONTO — P. K. O. Nr. 128.

I. POSIEDZENIE TECHNICZNE.

W piątek dnia 4 kwietnia r. b. o godz. 8-jej wiecz. w Wielkiej sali gmachu Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie (Czackiego 3-5) odbędzie się posiedzenie techniczne, na którym inż. Juljan EBERHARDT wygłosi odczyt p. t. „Pięćdziesiąt lat (1924 — 1928) eksploatacji kolei państwowych” (z przezrociami).

W następną piątek t. j. dnia 11 b. m. odczyt p. inż. Jana MICHALSKIEGO p. t.: „Próby racjonalnej organizacji pracy zastosowane przy odbudowie Kalisza” (z przezrociami).

II. KOMUNIKAT KANCELARJI.

Kancelarja Stow. przypomina, że dnia 1 kwietnia r. b. będzie wstrzymana wysyłka pism technicznych, tym P.P. Członkom, którzy do tej daty nie wniosą opłaty przynajmniej za kwartał I-szy r. b.

III. KOMUNIKATY KÓŁ I WYDZIAŁÓW.

KOŁO MECHANIKÓW. Dnia 2 kwietnia r. b. o godz. 8-jej wiecz. w sali nr. IV odbędzie się posiedzenie członków Koła, na którym p. inż. Adam Stucki wygłosi odczyt p. t.: „Chłodnie wieżowe dla kondensacji turbin i maszyn parowych” (z przezrociami).

Koło Mechaników zawiadamia, że dnia 15 kwietnia r. b. odbędzie się w Sali Nr. IV o godz. 8 w. posiedzenie, na którym inż. Józef Landau, dyrektor Tow. „Ruthsaccumulator A. B. w Sztokholmie” wygłosi odczyt p. t. „O akumulatorach Ruths'a i ich zastosowaniu w przemyśle i elektrowniach”.

Prezydjum Rady Naukowo-Technicznej zbierze się we czwartek, dnia 3 kwietnia r. b. o godz. 6-jej wiecz. w sali nr. III.

KOŁO b. WAWELBERCZYKÓW. W środę dnia 2 kwietnia r. b. o godz. 8-jej wiecz. w sali nr. III odbędzie się miesięczne zebranie członków Koła, na którym odbędzie się pogadanka na temat lotnictwa.

KOŁO INŻYNIERÓW CYWILNYCH zawiadamia Kolegów, że w sobotę dnia 5 kwietnia r. b. o godz. 7 wiecz. odbędzie się zwykłe zebranie miesięczne z następującym porządkiem obrad: 1) dyskusja nad referatem o żelaznej konstrukcji budynków, 2) kol. Matuszewski: uwagi w sprawie niektórych punktów nowej ustawy budowlanej.

SEKCJA WYCIECZEK Koła Sportowego przy Stowarzyszeniu Techników Polskich w Warszawie organizując w czasie od 5.IV do 6.V. r. b. I-ą wycieczkę na Międzynarodowe Wystawy do HISZPANJI I BELGJI poprzedza taką wycieczką, ilustrowanym obrazami na ekranie, p. t. „Na co zwrócić uwagę w czasie wycieczki po Hiszpanji”, który wygłosi Prezes inż. Stanisław Rodowicz, w piątek dnia 4-go kwietnia r. b. o godz. 17 min. 30 w Wielkiej sali Stow. Techn. Polsk. w Warszawie, Czackiego 3/5. Wejście dla P.P. Członków Stowarzyszenia i osób zaproszonych bez pła t n e.

IV. OGŁOSZENIE

Kancelarja Stow. Techników uprzejmie prosi P.P. Członków, którym znane są adresy niżej wyszczególnionych Kolegów, o łaskawe zakomunikowanie ich Zarządowi Stow. w celu uzupełnienia spisu adresowego:

1. Dworakowski Stanisław — inż. kom.,
2. Gierych August — inż. górni.,
3. Grzymałowski Stanisław — inż. mech.,
4. Janikowski Jan — inż. mech.,
5. Jankowski Janusz — inż. kom.,
6. Jarocki Jan — inż.,
7. Korybut-Daszkiewicz Konrad — inż. cyw.,
8. Krzysztof Zenon — techn. mech.,
9. Lewandowski Edward —

(D. ciąg patrz III str. okładki).

Polska Bibliografja Techniczna.

- P** 1929. 621.791
B Spaw i cięcie met. Nr. 8.
T Spawanie i rozwój przemysłu hutniczego. 1300 sł. + 12 rys.
- P** 1929. 621.791.5
B Spaw i cięcie met. Nr. 8.
T Jak uprościć cięcie palnikiem. 400 sł. + 5 rys.
- P** 1929. 614.8:621.791.5
B Spaw i cięcie met. Nr. 8.
T Jak nie należy obchodzić się z aparatami i przyrządami do spawania i jakich bezpieczników wodnych nie należy używać. 600 sł. + 4 rys.
- P** 1929. 621.791.3
B Spaw. i cięcie met. Nr. 9.
T Lutowanie żeliwa. 1100 sł. + 9 rys.
- P** 1929. 614.8:621.791.5
B Spaw. i cięcie met. Nr. 9.
T Wypadki z wentylami redukcyjnymi. 400 sł. + 1 rys.
- P** 1930. 621:791(438) „1929”.
B Spaw. i cięcie met. Nr. 1.
T Spawanie w Polsce w r 1929. 650 sł.
- P** 1930. 621.791.7:621.13
B Spaw. i cięcie met. Nr. 1 i 2.
T LISOWSKI W. inż. Naprawa pękniętych cylindrów parowozowych w Poznańskich Warsztatach P. K. P. 3250 sł. + 13 rys. + 3 tabl.
- P** 1930. 624.97+621.791+621.88
B Spaw. i cięcie met. Nr. 1.
T JASINSKI H. inż. technolog. Porównanie żelaznych słupów, nitowanego ze spawanym. 350 sł. + 3 rys.
- P** 1930. 621.791+669
B Spaw. i cięcie met. Nr. 1.
T SZNERR A. dr. Spawanie. 950 sł. + 1 tab.
- P** 1930. 621.791:621.643
B Spaw. i cięcie met. Nr. 1.
T Spawane rurociągi w amerykańskim drapaczu nieba. 80 sł. + 3 rys.
- P** 1930. 621.791.5:669.71
B Spaw. i cięcie met. Nr. 1.
T Spawanie zbiorników aluminiowych w lotnictwie. 1250 sł. + 10 rys.
- P** 1930. 621.791.53
B Spaw. i cięcie met. Nr. 1.
T Maszyna do cięcia „Oxygraph”. 450 sł. + 3 rys. + 1 tabl.
- P** 1930. 621.791:351(43)
B Spaw. i cięcie met. Nr. 1.
T Niemieckie przepisy spawania zbiorników parowych. 500 sł.
- P** 1930. 621.791:624.9
B Spaw. i cięcie met. Nr. 2.
T DOBROWOLSKI ZYGMUNT inż. Zastosowanie spawania w budowie wytwórni Tow. „Perun” w Skarżysku. 1000 sł. + 11 rys.
- P** 1930. 621.791.5
B Spaw. i cięcie met. Nr. 2.
T SZNERR A. dr. Spawanie (ciąg dalszy). 1750 sł. + 17 rys.
- P** 1930. 614.83:665.863
B Spaw. i cięcie met. Nr. 2.
T Sprawa bezpieczeństwa wytwórni bez ruchomego klosza. 350 sł.
- P** 1929. 625.75
B Przegl. Techn. Nr. 11.
T Badanie zużycia napowierzchni dróg. V. D. I. t. 73 (1929), zes. 6, str. 206). 90 sł.
- P** 1929. 621.642.2+621.532.1
B Przegl. Techn. Nr. 11.
T Rury wzmacniane do przewożenia gazów sprężonych. 730 sł. + 1 tab.
- P** 1929. 669.143+621.741.1
B Przegl. Techn. Nr. 11.
T T. M. Własności mechaniczne odlewów stalowych przy wyższych temperaturach. (Körper i Pomp, Mitteilungen aus d. K. W. Inst. i Eisenforsch. Düsseldorf, 1928, X, 91—103). 480 sł. + 5 rys.

„TECHNIK”

Dwutygodnik poświęcony sprawom
górnictwa, hutnictwa,
przemysłu i budownictwa.

Redakcja i Administracja: Katowice, Ligonia 30. II p.
tel. 30-90 P. K. O. Nr. 305.249.

Prenumerata roczna zł. 12.—, półroczna zł. 6.—, kwartalna zł.3.—

Numer pojedynczy 50 groszy.

KATALOG

KSIĄŻEK, CZASOPISM
I ODDZIELNYCH
BROSZUR z DZIEDZINY

„POLSKIEJ TECHNIKI”

WYDANYCH OD ROKU 1918 DO 31 GRUDNIA 1928

UKAZAŁ SIĘ
Z DRUKU NAKŁADEM
Z W I A Z K U
POLSK. ZRZESZ.
TECHNICZNYCH.

- P** 1929. 621.774.3
B Przegł. Techn. Nr. 12 i 14.
T GIERDZIEJEWSKI K. inż. Odlewanie rur żeliwnych w formach wirujących w Polsce. 3900 sł. + 14 rys.
- P** 1929. 625.861
B Przegł. Techn. Nr. 12
T OKEŃCKI M. S. inż. Projekt normalizacji materiałów kamiennych, używanych do celów drogowych. 1770 sł. + 2 tab.
- P** 1929. 5.633.65
B Przegł. Techn. Nr. 12
T BONDER JULJAN inż. Wpływ przeciążenia na promień działania samolotu. 500 sł. + 1 rys.
- P** 1929. 621.541.1
B Przegł. Techn. Nr. 12
T TH. Zębate silniki powietrzne z użębieniem daszkowem (wedł. art. w. Z. d. V. d. I. t. 72 (1928), str. 1927 — 1930). 1270 sł. + 9 rys.
- P** 1929. 621.335
B Przegł. Techn. Nr. 12
T Lokomotywa elektryczna o mocy 4000 K. M. (The Engineer, 25.I. 1929 r., str. 97, 120 sł.
- P** 1929. 654.14(438)+654.15(438)
B Przegł. Techn. Nr. 10.
T ZUCHMANTOWICZ Z. inż. radca M. P. i T. Telegraf i telefon w Polsce odrodzonej. 2210 sł. + 3 rys.
- P** 1929. 533.662+629.135
B Przegł. Techn. Nr. 10.
T MISZTAŁ FR. inż. Warunki pracy śmigła w skośnym strumieniu powietrza. 1800 sł. + 3 rys.
- P** 1929. 627.827
B Przegł. Techn. Nr. 10.
T S. O. Jaz Coolidge'a na Gila River w St. Zjedn. (Le Génie Civil, Nr. 3, 1926). 670 sł. + 3 rys.
- P** 1929. 629.183
B Przegł. Techn. Nr. 10.
T S. O. Wpływ cyny na własności, a zwłaszcza zdolność do walcowania stali martinowskiej. (inż. W. Keller, St. u. E., r. 1929, zesz. 5, str. 138) 160 sł.
- P** 1929. 662.75
B Przegł. Techn. Nr. 10.
T Doświadczenia nad prężnościami przy spalaniu mieszanki gazowej. (Le Génie Civ., str. 68—69, 1929). 380 sł.
- P** 1929. 621.431.75.03+621.43.03
B Przegł. Techn. Nr. 11 i 13.
T KSIĘSKI K. inż. Nowoczesne karburatory lotnicze. 5580 sł. + 10 rys.
- P** 1929. 621.863
B Przegł. Techn. Nr. 11.
T SUCHOWIAK W. inż. prof. Polit. Warsz. Nowoczesne wciągarki chwytaków dwulinowych. 2000 sł. + 12 rys.
- P** 1929. 626.8(438)
B Przegł. Techn. Nr. 11.
T TURCZYNOWICZ ST. inż. Konferencja w sprawie zmiejorowania i zagospodarowania Polesia. (12-14-X. 1928). 920 sł.
- P** 1929. 621.3:37
B Przegł. Elektr. Nr. 12.
T SURMACKI J. inż. Elektrotechnika w polskich szkołach zawodowych technicznych typu wyższego i zasadniczego. 1250 sł. + 11 tab.
- P** 1929. 374:621.3
B Przegł. Elektr. Nr. 12.
T STRASZEWICZ J. inż. Szkolnictwo elektrotechniczne rzemieślnicze. 1300 sł. + 3 tab.
- P** 1929. 413:621.3
B Przegł. Elektr. Nr. 12.
T RZEWNICKI J. inż. Prace nad słownictwem elektrotechnicznym. 360 słów.
- P** 1929. 01:621.3
B Przegł. Elektr. Nr. 12.
T HENSEL G. inż. Polska bibliografia elektrotechniczna. 850 sł.
- P** 1929. 628.974
B Przegł. Elektr. Nr. 13.
T BŁADOWSKI STANISŁAW inż. Technika budowy reklam świetlnych. 950 sł. + 8 rys.
- P** 1929. 621.313
B Przegł. Elektr. Nr. 13.
T Jeszcze w sprawie artykułu o uszkodzeniu turbogeneratorsa. 720 sł. + 1 rys.
- P** 1929. 792:621.3
B Przegł. Elektr. Nr. 13.
T W. H. Urządzenia elektryczne w kinematografach (wg. A. Lassaly, ETZ. 1929, Nr. 9 i 10). 380 sł.

DOM KSIĄŻKI POLSKIEJ

SP. AKC. W WARSZAWIE, PLAC TRZECH KRZYŻY 8

POLECA POWIEŚCI:

Augustynowicz Jan. KSIĄDZ PROT. Historia ludzka. Wydanie trzecie, na nowo przez autora opracowane	4.80
Augustynowicz Jan. PIEKŁO. Pieśń życia i śmierci	8.—
Conrad Joseph. MURZYN Z ZAŁOGI „NARCYZA“	6.—
— NOSTROMO. Pow. z wybrzeża morskiego, 2 tomy	18.—
— OCALENIE. 2 tomy	15.—
— KORSARZ. Wyd. II	7.40
— OPOWIEŚCI ZASŁYSZANE	4.—
— SMUGA CIENIA. Wyd. II	4.80
— SZALEŃSTWO ALMAYERA	8.—
— TAJFUN. Przekład B. Rychlińskiego	3.80
— WŚRÓD PRĄDÓW	6.—
— MIĘDZY ŁADEM A MORZEM	7.—
Gąsiorowski Wacław (Wiesław Sclavus). BEM. Powieść historyczna z czasów powstania listopadowego	8.—
— CZARNY GENERAL. Powieść historyczna	9.—
— EMILJA PLATER. Powieść z 1831 r.	9.—
— HURAGAN. Powieść historyczna w 3 tomach	18.—
— KRÓLOBÓJCY. Historia carów rosyjskich	10.—
— KSIĘŻNA ŁOWICKA. Powieść historyczna w 2 tomach	10.—
— ROK 1809. Powieść historyczna w 2 tomach	10.—
— SZWOLEŻEROWIE GWARDJI. Powieść historyczna	7.—
Giżycki K. PRZEZ URJANCHAJ I MONGOLJĘ	7.—
Jeleńska E. DWÓR W HALINISZKACH. Powieść współczesna. 2 tomy	10.—
Kozicka-Dunin. M. BURZA OD WSCHODU. Wyd. II	6.—
Kudliński T. SMAK ŚWIATA. Powieść	7.20
Łubieński H. RYCERZE ŚMIERCI. Powieść z 1863 r.	8.—
Marion. ROZBITE GNIAZDA. Opowieść o szarych ludziach	4.80
Nikorowicz I. NIEŚMIERTELNY KOCHANFK	3.—
Pollak J. dr. ZBŁĄKANY PIELGRZYM. Powieść	7.50
Relidzyński J. POWRÓT Z TAMTEGO ŚWIATA	9.—
Rzewuski A. hr. ZE STRZELBĄ NA RAMIENIU	8.—
Zaborowski St. W SERCU KNIEI. Opowieści myśliwskie	7.20
Zahorska A. (Savitri). TRUCIZNY. Powieść współczesna	6.60
Żmichowska N. CZY TO POWIEŚĆ? Z przedm. Boy'a	6.50
— BIAŁA RÓŻA. Powieść z przedmową Boy'a	4.80
— POGANKA. Powieść	3.—

Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Ze Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie.

Dn. 21 b. m. w Stowarzyszeniu Techników w Warszawie odbyło się posiedzenie techniczne, na którym zostały wygłoszone następujące odczyty: 1) prof. Stefan Bryła: „Zastosowanie spawania w budownictwie i mostownictwie”, 2) dr. Alfred Sznerr: „Nakładanie ołowiem blach żelaznych”, 3) inż. P. Tułacz: „O nowoczesnych metodach badania spoeń”, 4) inż. P. Bernstein: „Energja w technice spawania”.

Otwierając posiedzenie przewodniczący prof. Radziszewski zakomunikował zebranym, że od r. 1927 istnieje Stowarzyszenie dla rozwoju spawania i cięcia metali w Polsce, wydaje ono miesięcznik pod tytułem „Spawanie i Cięcie Metali” i prowadzi kursy nauki spawania we własnych szkołach w Warszawie, Katowicach i Poznaniu i przy współpracy Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie i Kur-sów Technicznych w Łodzi.

Następnie zabrał głos prof. Bryła. W ostatnich dziesiątkach lat konstrukcje żelazne uległy zastojowi; głównym powodem tego zastoj-u był ogromny rozwój konstrukcji żelazo-betonowych. W stosunku do żelbetu konstrukcje żelazne jakby się cofnęły. Dopiero w ostat-nich czasach dzięki wprowadzeniu konstrukcji spawanych zamiast nitowanych nastąpiła wielka ewolucja w budownictwie żelaznym. Dalecy jesteśmy od końca rozwoju budownictwa żelaznego w tym kierunku, należy stwierdzić, że wprowadzenie konstrukcji spawanych jest zaczątkiem nowego rozkwitu budownictwa żelaznego.

Konstrukcja spawana przy należytej jakości połączeń musi być tańsza od nitowanej, a to głównie z powodów następujących:

1. potrzebne przekroje prętów są znacznie mniejsze z powodu nieuwzględnienia dziur na nity, przez co zmniejsza się ciężar własny konstrukcji;

2. blachy węzłowe i inne elementy połączeń odpadają zupełnie lub są znacznie mniejsze;

3. monolityczny charakter połączeń powoduje dalszą oszczęd-ność materiału;

4. odpada potrzeba precyzyjnego wykonania, zaś robota war-zztatowa bardzo się zmniejsza;

5. robota jest szybsza i wymaga mniejszej ilości robotników. Oszczędność w materiale żelaznym wynosi od 15—30%, w czasie do 50%. Oszczędność w robociźnie powinna być duża i za granicą jest duża. Spawanie wymaga bardzo dobrego i sumiennego spawacza, na-leżytej kontroli, dobrych elektrodów i pod względem konstrukcji na-leżytego zaprojektowania.

U nas cena jednego kilograma konstrukcji spawanej jest nieco wyższa lub równa cenie jednego kilograma konstrukcji nitowanej: urządzenia do nitowania z montażem istnieją oddawna, natomiast urządzenia do spawania dopiero się instaluje, a amortyzację ich pragnie się najczęściej przeprowadzić przy pierwszej robocie.

Polska pierwsza na świecie zastosowała spawanie o ile chodzi o konstrukcję żelazną drogową; jest to most na Słudwi pod Łowiczem wykonany z kredytów Min. Rob. Publ. przez f. Rudzki. Most waży 55 ton, zamiast 70 przewidzianych w konstrukcji nitowanej (20% oszczędności). Min. Rob. Publ. w Polsce wydało pierwsze na świecie przepisy dotyczące elektrod i spawaczy.

Na zakończenie prelegent wyświetlił szereg zdjęć z konstrukcji spawania wykonanych w Polsce i zagranicą: wielkiego budynku Powozowego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnym w Warszawie, dach fabryki „Perun” w Skarżysku, dach wspornikowy, okna i boksy również w Skarżysku, szkielet żelazny budynku P. K. O. w Warszawie przy ul. Świętokrzyska i t. d.

Następnie zabrał głos p. inż. Sznerr, podając sposób nakładania ołowiem blach żelaznych i demonstrując szereg wykonanych próbek.

Inż. Tułacz scharakteryzował ogólnie konstrukcje spawane w porównaniu z nitowaniami, a następnie przeszedł do metod i aparatów kontrolujących wykonane spojenia: roentgenowskie fotografie z densografem, magnetograficzna, akustyczna i elektryczna metody. Metody te w ostatnich czasach ogromnie udoskonalają się, zaś możliwość kontroli wykonanego spojenia ma bardzo dodatni wpływ na rozwój zastosowania spawania.

Na zakończenie inż. Bernsztejn podał krótki referat o energii w technice spawania.

Odczyt wzbudził duże zainteresowanie wśród słuchaczy, które wyraziło się w szeregu zapytań, na które prelegenci udzielali wyczerpujących wyjaśnień.

Ze Stowarzyszenia Techników w Poznaniu.

Dnia 31 stycznia 1930 r. odbyło się w lokalu własnym przy ul. św. Marcina 21, Walne Roczne Zebranie Stowarzyszenia przy udziale dużej liczby członków.

Po odczytaniu i przyjęciu ostatniego protokołu i podaniu do wiadomości członków bieżących komunikatów powołano jednogłośnie na przewodniczącego Walnego Zebrania kol. Meyssnera, który powołał do pióra kol. Krysińskiego, a na ławników kol. kol. Taborskiego i Daneckiego.

Sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego za rok sprawozdawczy 1929 odczytał sekretarz kol. K. Kaczmarek.

Według sprawozdania praca Stowarzyszenia Techników w roku ubiegłym szła pod znakiem „Tygodnia Technicznego” oraz Po-

wszechnej Wystawy Krajowej; podczas Tygodnia Technicznego odbyto ogółem 9 Zjazdów Fachowych, a praca główna koncentrowała się w Komisji Głównej Tygodnia Technicznego, w subkomisjach i komisjach poszczególnych Zjazdów Fachowych.

W ciągu roku sprawozdawczego wysyłało Stowarzyszenie Techników delegatów swoich na wszelkie zjazdy Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych.

Zarząd Główny odbył w tym czasie 24 posiedzenia oraz zwołał 4 zebrania plenarne. Poza tem zorganizowano 6 wycieczek naukowych.

W roku ubiegłym zorganizowano nowy wydział Drogowo-Wodny, a liczba członków Stowarzyszenia wynosiła na początku 1929 r. 174, przy końcu zaś roku 178 członków. Oprócz tego sekretarjat załatwił ogółem 394 spraw pisemnych.

Sprawozdanie kasowe przedstawił skarbnik kol. Trawczyński, zaś sprawozdanie stanu biblioteki zast. bibliotekarza kol. Kotecki.

Księgozbiór Stowarzyszenia składa się 230 tomów, poza tem istnieje 15 roczników czasopism technicznych i innych.

Sprawozdanie gospodarza przedstawił kol. Polaszek, z którego wynika, że majątek Stowarzyszenia wynosi 8.447.28 zł.

W dalszym ciągu nastąpiły sprawozdania następujących Wydziałów Technicznych i to:

Budownictwa, Meljoracji, Miernictwa, Architektoniczny i Drogowo-Wodny.

Intensywna praca w Wydziałach przyczyniła się do znacznego rozwoju życia organizacyjnego w tych kołach fachowych.

W imieniu Komisji Rewizyjnej sprawozdanie przedstawił kol. Bzdęga i w końcu stawił pisemny wniosek o udzielenie Zarządowi pokwitowania wraz z podziękowaniem za owocną pracę dla Stowarzyszenia.

Bardzo ożywiona i na wysokim poziomie stojąca dyskusja, w której zabierało głos liczne grono członków wykazywała ogromne zainteresowanie się sprawami Stowarzyszenia, co dobitnie świadczy o potrzebie organizacji zawodowej wśród szerokich kół techników.

W końcu zebrani jednogłośnie przyjęli wśród ogólnego aplauzu wniosek Komisji Rewizyjnej.

Budżet na rok 1930 uchwalono w dochodach i rozchodach zamykający się sumą 14.350 zł.

W dalszym ciągu zebranie przyjęło wniosek Zarządu, aby członków zalegających ze składkami dłużej jak pół roku wykreślić z listy członków Stowarzyszenia.

Następnie przystąpiono do wyborów nowego Zarządu Głównego na rok 1930 i w wyniku przeprowadzonych wyborów wybrano:

Kol.kol. inż. Antoniego Bzyla — prezesem (poraz 6-ty); dyr. Ign. Kaczmarka — wiceprezesem (poraz 7-my); Bolesława Daneckiego — sekretarzem; Wacława Krysińskiego — zast. sekretarza; Stanisława Trawczyńskiego — skarbnikiem; radcę Jana Polaszka — gospodarzem; Andrzeja Balcerka — bibliotekarzem, zaś do Komisji Rewizyjnej powołano Bzdęgę, Urbaniaka i Eisbennera.

Na stałych delegatów do Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych wybrano: kol. dyr. Ign. Kaczmarka, B. Daneckiego i St. Traw-

czyńskiego, poczem po wyczerpaniu porządku obrad solwował przewodniczący Walne Roczne Zebranie.

Nazajutrz, w dniu 1-go lutego 1930 r., odbył się w salach hotelu „Bazar” bal reprezentacyjny Stowarzyszenia.

POLSKIE STOWARZYSZENIE INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW WOJ. ŚLĄSKIEGO.

KOŁO KATOWICKIE.

Na rok bieżący ukonstytuował się Zarząd Koła Katowickiego w sposób następujący:

Przewodniczący: inż. Wiszniewski Benedykt — Katowice, Wyższy Urząd Górniczy, I. zast. przewodn.: inż. Kmita Zygmunt — Katowice, Woj. Wydział P. i H.; II. zast. przewodn.: inż. Wiorogórski Jan — Katowice, Polsk. Zakł. Brown Boveri; sekretarz: inż. Rychlik Zdzisław — Katowice, Stow. Doz. Kotł. Par., tel. 132; skarbnik: inż. Elandt Alfred — Katowice, Stow. Doz. Kotł. Par. tel. 220; gospodarz lokalu: inż. Cieśla Józef — Katowice, Kopalnia Wujek; referent odczytowy: inż. Gutowski Waclaw — Katowice, Związek Koksowni; członkowie Zarządu: inż. Winnicki Mikołaj — Katowice, Siemens; inż. Machocki Tadeusz — Katowice, Woj. Wydz. R. P.; inż. Bizoń Mieczysław — Katowice, Śl. Inst. Rzem. Przem.; inż. Borkowski Stanisław — Nowy Bytom, Huta Pokoju; inż. Tułacz Piotr — Katowice, ul. Drzymały 5.

Lokal Koła mieści się jak w roku poprzednim przy ulicy Jul. Ligonja 30, tel. 30-90, adres sekretarjatu Katowice, ul. Opolska 11, (Stow. Doz. Kotł. Parowych). Bibliotekarz i sekretarz urzędują w środy od 8 — 9 wieczorem w lokalu Koła.

STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW POLSKICH W BYDGOSZCZY.

Na rocznem walnem zebraniu, odbytem w dniu 31 stycznia b. r. nowy Zarząd na rok 1930 ukonstytuował jak następuje:

Prezes — kol. Dr. inż. Kasperowicz, Vice-prezes — kol. inż. Odrzywolski, Sekretarz — kol. budown. Juszkiewicz, Skarbnik — kol. inż. Lisiecki, Gospodarz — kol. inż. Urbański, Zastępcy — kol. inż. Raciniewski i kol. inż. Grodzki.

Sąd koleżeński — Koledzy inż. Siemiradzki, inż. Tubielewicz, inż. Klimczak, inż. Krieger i Wigura.

Komisja Rewizyjna — Koledzy inż. Siwczyński, inż. Krieger i inż. Stefański.

Delegaci do Związku — Prezes, vice-prezes i kol. inż. Lisiecki.

- P 1929. 621.3:677
B Przegl. Elektr. Nr. 14.
T TYMOWSKI JAN inż. Napęd elektryczny w przemyśle bawełnianym. 1850 sł. + 22 rys. + 9 tab.
- P 1929. 621.33(494)
B Przegl. Elektr. Nr. 15.
T PODOSKI J. inż. Elektryfikacja kolei szwajcarskich. 1100 sł. + 9 rys. + 2 tab.
- P 1929. 621.317
B Przegl. Elektr. Nr. 15 i 16.
T RZAŚNICKI J. inż. członek Główn. Urz. Miar. Pracownia oddziału pomiarów elektrotechnicznych Głównego Urzędu Miar. 1650 sł. + 20 rys.
- P 1929. 063:621.3(43)
B Przegl. Elektr. Nr. 16.
T XXXIV Zjazd Związku Elektrotechników Niemieckich w Akwizgranie. 780 sł.
- P 1929. 621.319
B Przegl. Elektr. Nr. 16.
T H. I. Kondensatory hydra do polepszania współczynnika mocy. 420 sł. + 5 rys.
- P 1929. 621.33:518.4
B Przegl. Elektr. Nr. 16.
T GRABINSKI Z. inż. Wykreślona metoda obliczania czasu jazdy pociągów elektrycznych. 1530 sł. + 6 rys.
- P 1929. 062:621.3(438)
B Przegl. Elektr. Nr. 17.
T STRASZEWSKI K. inż. Dziesięciolecie pracy elektrycznej w Polsce (referat wygł. na Walnem Zgrom. Stow. Elektr. Polskich w Poznaniu dn. 27.V. 1929 r.). 1740 sł.
- P 1929. 621.315
B Przegl. Elektr. Nr. 17.
T STYŚ WIESŁAW inż. Zagadnienie izolacji w elektrotechnice. 560 sł.
- P 1929. 621.396:621.33
B Przegl. Elektr. Nr. 17.
T SYROWY II. inż. Przyczyny zaburzeń radiowych wywołanych przez tramwaje i sposoby ich usunięcia. 600 słów.
- P 1929. 621.331:625.3
B Przegl. Elektr. Nr. 18.
T PODOSKI R. inż. Elektryfikacja warszawskich dróg żelaznych dojazdowych. (Odczyt wygł. w Oddziale Warszawskiego Stow. Elektr. Pol.). 1920 sł. + 7 rys.
- P 1929. 621.313
B Przegl. Elektr. Nr. 18 i 19.
T SKRZYWAN M. inż. elektr. Regulacja obrotów silników asynchronicznych. 1100 sł. + 22 rys.
- P 1929. 621.397
B Przegl. Elektr. Nr. 18.
T Urządzenie telewizyjne systemu inż. Manczarskiego. 450 sł. + 1 rys.
- P 1929. 537.2
B Przegl. Elektr. Nr. 19.
T DUNIKOWSKI SAMUEL inż. asystent Laboratorium wysokich napięć Politech. Warsz. Badanie rozkładu potencjałów w układach elektrycznych. 1630 sł. + 31 rys.
- P 1929. 621.3.00.1
B Przegl. Elektr. Nr. 20.
T FRYZE STANISŁAW prof. dr. inż. Szlakiem rozwoju elektrotechniki (wykład inauguracyjny wygł. dn. 1 października 1929 r. na Politechnice Lwowskiej). 1620 sł.
- P 1929. 66.07+621.3
B Przegl. Elektr. Nr. 20.
T WOLANOWSKI MARCELI inż. Oczyszczanie elektryczne gazów przemysłowych. 680 sł. + 11 rys.
- P 1929. 621.316.00.3
B Przegl. Elektr. Nr. 20.
T Strona gospodarcza umów na wymianę energii (wg. pracy inż. C. P. Dunina w El. W. T. XCIII Nr. 8, str. 365—7). 500 sł.
- P 1929. 004(Edison)
B Przegl. Elektr. Nr. 21.
T T. A. Edison. 180 sł. + 1 rys.
- P 1929. 621.326(1879—1929)
B Przegl. Elektr. Nr. 21.
T POZARYSKI MIECZYSLAW prof. Pięćdziesięciolecie żarówki. 1100 sł. + 15 rys.

WYSZEDŁ Z DRUKU
SPIS CZŁONKÓW

Stowarzyszeń Technicznych
należących do

ZWIĄZKU

POLSKICH ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH

Członkowie Zrzeszonych Towarz.

NABYC MOGĄ
W KANCELARJI ZWIĄZKU

W CENIE 10 ZŁ.

ZA PRZESYŁKĘ DOLICZA SIĘ 1.— ZŁ.

CENA KSIĘGARNI 25 ZŁ.

- P 1929. 537.3
B Przgl. Elektr. Nr. 22.
T HRYSZKIEWICZ W. inż. O spół-
 czynniku odkształcenia krzywej napię-
 cia prądnic prądu zmiennego. 600 sł.
 + 2 rys.
- P 1929. 621.335
B Przgl. Elektr. Nr. 22 i 23.
T SACHS K. dr. Postępy w budo-
 wie lokomotyw elektrycznych. 1800
 sł. + 37 rys.
- P 1929. 621.313.00.9
B Przgl. Elektr. Nr. 22 i 23.
T PKE. Przepisy oceny i badania
 maszyn elektrycznych. 2400 sł. + 115
 tab.
- P 1929. 004(ś. p. Gnoiński)
B Przgl. Elektr. Nr. 23.
T Ś. p. inż. Ksawery Gnoiński. 230
 sł. + 1 rys.
- P 1929. 537.3:518.3
B Przgl. Elektr. Nr. 23.
T KONORSKI B. inż. Nomogra-
 ficzne obliczenie spadku napięcia w
 obwodach prądu zmiennego z oporami
 omowemi i indukcyjnemi. 250 sł. + 3
 rys.
- P 1930. 621.332
B Przgl. Elektr. Nr. 1.
T LENARTOWICZ J. inż. dypl. Na-
 czelny inż. budowy Tramwajów Miejs-
 kich w Warszawie. Zastosowanie sys-
 temu trójprzewodowego w sieciach
 tramwajowych. 2640 sł. + 8 rys.
- P 1930. 621.3.00.1
B Przgl. Elektr. Nr. 1.
T HENSEL G. inż. Uwagi o znako-
 wnictwie elektrotechnicznym. 1640 sł.
 + 6 rys.
- P 1930. 614.8:621.3
B Przgl. Elektr. Nr. 1.
T POLSKI KOMITET ELEKTRO-
 TECHNICZNY. Wskazówki niesienia
 doraźnej pomocy w wypadku pora-
 żenia prądem elektrycznym. (Wyd. II
 poprawione przez Główną Komisję
 Przepisową). 1040 sł. + 3 rys.
- P 1930. 621.311.00.4
B Przgl. Elektr. Nr. 2.
T KONORSKI BOLESŁAW inż. O-
 gólne uwagi o organizacji i kontroli
 ciągłości ruchu w elektrowniach. 3250
 sł. + 1 tab.
- P 1930. 621.331(485)
B Przgl. Elektr. Nr. 2 i 3.
T BRUSKI-KASYNA J. inż. Elek-
 tryfikacja szwedzkich kolei królews-
 kich. (Krótki zarys ze szczegółowym
 uwzględnieniem kwestji zabezpiecze-
 nia linii prądów słabych). 5680 sł. +
 10 rys.
- P 1930. 063:621.316(44)
B Przgl. Elektr. Nr. 1 i 2.
T DREWNOWSKI K. prof. Między-
 narodowa konferencja wielkich sieci
 elektrycznych w Paryżu 1929 r. 3600
 słów.
- P 1930. 621.315.00.4
B Przgl. Elektr. Nr. 3.
T DZIATLIK HENRYK inż. Trwa-
 łość izolatorów wysokiego napięcia
 w świetle przepisów polskich i mię-
 dzynarodowych. 1380 sł.
- P 1930. 621.311.00.3
B Przgl. Elektr. Nr. 3.
T MAYZNER inż. Prostolinijne wy-
 kresy taryf prądu elektrycznego. 1080
 sł. + 4 rys.
- P 1930. 621.335
B Przgl. Elektr. Nr. 3.
T PODOSKI JAN inż. Uwagi w
 sprawie artykułu d-ra Sachsa o lo-
 komotywach elektrycznych. 750 sł.
- P 1930 621.311:626
B Przgl. Elektr. Nr. 4
T W dniu uruchomienia zakładu wo-
 dnego w Żurze. 780 sł. + 2 rys.
- P 1930. 621.311:626.00.9
B Przgl. Elektr. Nr. 4
T Znaczenie zakładów wodnych dla
 państwa. 480 sł. + 1 rys.
- P 1930. 352
B Przgl. Elektr. Nr. 4
T Rola samorządu wojewódzkiego.
 960 sł.
- P 1930. 621.311:626
B Przgl. Elektr. Nr. 4
T Opis zakładu. 2940 sł. + 30 rys.
- P 1930. 621.311:626.00.4
B Przgl. Elektr. Nr. 4
T Ja marginesie uruchomienia „Żuru”.
 490 sł.

ODDZIAŁ WARSZAWSKI
STOWARZYSZENIA ELEKTRYKÓW POLSKICH

Czackiego 5

Zarząd Oddziału Warszawskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich zawiadamia niniejszem, że we wtorek, dn. 1-go kwietnia o godz. 8 w., odbędzie się w dużej sali Stow. Techników, Czackiego 3/5 zebranie odczytowe, na którym Dr. Sachs (z Badenu — Szwajcarja) wygłosi odczyt p. t. „Najnowsze postępy w budowie generatorów“.

Odczyt wygłoszony będzie w języku niemieckim.

OD REDAKCJI.

Warunki ekonomiczne zmuszają nas często do odmówienia sobie zakupu bieżących dzieł fachowych, a nawet prenumeraty większej ilości czasopism technicznych i w ten sposób jesteśmy często odcięci od możliwości śledzenia rozwoju myśli technicznej w kraju i zagranicą.

Pragnąc zaradzić temu brakowi, przystępujemy do Wydawania przy „Wiadomościach“ dodatku „**K r o n i k a T e c h n i c z n a**“.

Dodatek Powyższy obejmuje treść ciekawych zagadnień poruszonych w piśmiennictwie fachowem krajowem i zagranicznym.

Dopłata za dodatek 4 zł. kwartalnie.

Każdy z Kolegów może zostać współpracownikiem. Przyjęte przez Komisję Redakcyjną artykuły będą honorowane.

Prosimy kolegów o przysłanie do Redakcji życzeń i informacji, jakie dziedziny ich interesują.

PATENTY na wynalazki, rejestracje marek, modeli wzorów w Polsce i zagranicą.

Czempiniński i Skrzypkowski
Inżynierowie
Rzeczniczcy patentowi

Warszawa, ul. Krucza № 43.
Telefon Nr. 226-70.
Adres teleg. „Prawo-Warszawa“.

(Początek patrz 2 str. okładki).

inż. mech., 10. Makowski Stanisław — inż. elektr., 11. Michalski Mieczysław E. — inż. dr. i most., 12. Niedźwiedzki Tadeusz — inż. dr. i most., 13. Niżycki Jan — techn. mech. 14. Ochenduszko Jerzy — inż. mech. 15. Płuszczewski Stefan — inż. mech., 16. Pollak Karol R., — inż. E. S. A., 17. Stankiewicz Edward — inż. techn., 18. Śledziewski Stefan — inż. dr. i most., 19. Śmielewski Antoni — techn. mech., 20. Trelewski Stanisław — inż. elektr., 21. Trepka — Nekanda Rodryg — mech.

V. DZIAŁ INFORMACYJNY

POSADY WAKUJĄCE:

- 22—Wydział Powiatowy w Krzemieńcu ogłasza, że w Sejmikowej Szkole Rzemieślniczo-Przemysłowej w Wiśniowcu są do obsadzenia posady: 1) Kierownika warsztatów z ukończonym wydziałem mech. politechniki z dypl. i odpowiednią praktyką zawodową i 2) Sekretarza Szkoły ze znajomością buchalterji i pisanem na maszynie. Podania kierować należy do Dyrekcji Szkoły.
- 24—Wydział Powiatowy Sejmiku Święciańskiego ogłasza konkurs na stanowisko Technika-Budowniczego. Wymagane: obywatelstwo Polskie, wiek poniżej 40 lat i posiadanie uprawnień.
- 26—Polska Fabryka Lamp w Leningradzie, egzystująca na zasadach koncesyjnych, poszukuje Inżyniera-Mechanika dokładnie obznajmionego z praktyką warsztatową i ogólno-administracyjną.

POSZUKUJĄ PRACY:

- 29—Inżynier dróg i mostów poszukuje posady w dziale budowlanym, przy projektowaniu i prowadzeniu budów, i instalacji kanalizacyjno-wodociągowych.
- 31—Inżynier-Mechanik, lat 47, z 18-letnią praktyką na samodzielnych stanowiskach, ze znajomością ruchu fabrycznego, robót warsztatowych, gospodarki cieplnej, kalkulacji i administracji fabrycznej, organizacji pracy, zna języki: francuski i niemiecki, posiada poważne referencje i świadectwa, poszukuje posady.
- 33—Inżynier-Mechanik lat 41, z 18-letnią praktyką warsztatową i ogólną administracyjną, dzelny fachowiec, pełen inicjatywy i energii, przyjmie posadę od zaraz. Zapewnia zwiększenie produkcji.
- 35—Młody Inżynier-Mechanik (dypl. zagr.) poszukuje posady.
- 37—Inżynier miejski, obeznany z budową urządzeń i instalacji wodociągowo-kanalizacyjnych, z kilkuletnią praktyką w tym dziale poszukuje pracy przy budowie lub projektowaniu.
- 39—Inżynier-Mechanik lat 33, energiczny, dobry organizator, z kilkuletnią praktyką na samodzielnych stanowiskach w zagranicznych przedsiębiorstwach, z gruntowną znajomością branży samochodowej — poszukuje odpowiedniego stanowiska.
- 41—Młody Inżynier-Mechanik, absolwent Polit. Warszawskiej poszukuje odpowiedniej posady.
- 43—Inżynier-Technolog (lat 44) warsztatowiec, długoletni kierownik przedsiębiorstw branży kolejowej, rutynowany organizator prac w/g zasad racjonalizacji — przyjmie posadę w przemyśle prywatnym, względnie w przedsiębiorstwie państwowem wyodrębnionem.
- 45—Inżynier-Mechanik-Energetyk, posiadający gruntowną teoretyczną i praktyczną znajomość gospodarki cieplnej w siłowniach (6 lat pracy jako inż. ruchu w jednej z największych elektrowni w Polsce przy obsłudze, remoncie, tarowaniu i montowaniu turbogeneratorów oraz obsłudze kotłów wodno-rurkowych i rok studjów specjalnych), pragnie zmienić posadę.
- 47—Rutynowany Inżynier-Mechanik z długoletnią praktyką w cementownictwie poszukuje od zaraz posady w cementowni.
- 49—Inżynier-Mechanik z długoletnią praktyką warsztatową w większych fabrykach mechanicznych w Ameryce i w kraju, dokładnie obznajmiony z organizacją pracy i administracją fabryczną poszukuje od zaraz posady kontrolera technicznego robót warsztatowych lub kierownika ruchu.
- 51—Inżynier-Cukrownik poszukuje posady w charakterze szefa-chemika ewentualnie chemika zmianowego lub zastępcy dyrektora w cukrowni albo rafinerji.

WIADOMOŚCI

Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych

REDAKCJA i ADMINISTRACJA:

WARSZAWA, 'UL. CZACKIEGO Nr. 3

CENY OGŁOSZEŃ

zgłaszanych po 1 stycznia 1930 r.

Ogłoszenia są zamieszczane przed tekstem i za tekstem, wyłączając 1-ą i 2-ą stronę okładki.

Ceny wynoszą w złotych

		1 raz	2 razy	3 razy	6 razy	12 razy
za $\frac{1}{1}$ str.		140	270	390	750	1400
" $\frac{1}{2}$ "		85	170	250	480	930
" $\frac{1}{4}$ "		55	100	150	290	570
" $\frac{1}{8}$ "		30	60	88	172	335
" $\frac{1}{16}$ "		18	34	50	83	105

Ogłoszenia na trzeciej stronie okładki 25% drożej, na ostatniej stronie okładki 50% drożej. Specjalnie zamawiane miejsca 20% drożej

Za papier specjalnego koloru zwykłej grubości dolicza się 25% za papier grubszy pocztówkowy dolicza się 150%.

Ceny powyższe obowiązują do czasu ogłoszenia zmian w „Wiadomościach”.

Wymiar jednej strony wynosi 155 × 170 mm. „Wiadomości” wychodzą we wtorki co tydzień.

Zgłaszanie ogłoszeń winno być conajmniej na tydzień przed terminem wyjścia.